

Μιλώντας για τα βιβλία...

Παπούτσια με φτερά

Μαρία Παπαγιάννη

Σειρά: Μυθιστορήματα Φαντασίας (9-18 ετών)

[...]

- Τι συμβαίνει στα “Παπούτσια με φτερά;”

Η Ρόζα μετακομίζει με τον πατέρα της τον Άρη σε μια καινούργια γειτονιά. Ο Άρης, που προσπαθεί να βλέπει πάντα τη φωτεινή πλευρά των πραγμάτων, παρουσιάζει αυτή την αλλαγή σαν μεγάλη έκπληξη στην κόρη του. Η αλήθεια είναι ότι μετακομίζουν στο ισόγειο μιας πολυκατοικίας εξαιτίας ενός κινητικού προβλήματος της Ρόζας. Ο ίδιος όμως το παρουσιάζει ότι μετακομίζουν στο Βασίλειο των Γάτων. Στην καινούρια γειτονιά η Ρόζα θα γνωρίσει την κυρία Ειρήνη που έχει το περίπτερο «ο Μικρός Παράδεισος» αλλά και την Άννα, μια σπουδαία κάποτε πιανίστα, που μένει στο αυτοκίνητό της. Σε μια δύσκολη στιγμή της ζωής της θα ακολουθήσει έναν γάτο, τον Γκαμπίτο, που θα την οδηγήσει στην Πολιτεία του Βυθού. Εκεί θα γνωρίσει καινούριους φίλους που πληρώνουν με λέξεις για να αγοράσουν έναν λουκουμά και θα προσπαθήσει να καταλάβει γιατί τους νοιάζουν τόσο οι γλώσσες που χάνονται.

- Και θα καταλάβει;

Θα καταλάβει ότι όταν πεθαίνει μια γλώσσα, πεθαίνουν μαζί της τα παραμύθια, τα τραγούδια και τελικά κι ένα κομμάτι του κόσμου.

- Εσείς φοράτε συχνά «Παπούτσια με φτερά» ;

Θέλω να πιστεύω πως τα φοράω πάντα κι ας μην το ξέρω. Πριν από κάποια χρόνια, δε θυμάμαι πώς, έφτασε σε μένα ένα παραμύθι για έναν μάστορα που έφτιαχνε τα ωραιότερα παπούτσια. Κάποτε μπήκε στο μαγαζί του ένας δερβίσης και του ζήτησε να του φτιάξει παπούτσια με φτερά. Ο μάστορας του το υποσχέθηκε αλλά ο δερβίσης πέθανε. Ο μάστορας, ο Χαλίλ, ήταν απαρηγόρητος που δεν κατάφερε να πραγματοποιήσει το όνειρό του. Για να μη σας πω όλο το παραμύθι, από τότε κάθε γιος μαζί με την τέχνη κληρονομούσε την ευχή να φτιάξει παπούτσια με φτερά. Τα χρόνια περνούσαν, η ευχή έγινε κατάρα, αφού κανένας δεν τα κατάφερε. Ώσπου ανέλαβε το χρέος ένας άνθρωπος σοφός και, πριν πεθάνει, κάλεσε τα παιδιά του και τους είπε ότι μπορεί να μην κατάφεραν να φτιάξουν παπούτσια με φτερά όμως η παραγγελιά του δερβίση έβαλε φτερά στα δικά τους πόδια, που κυνηγώντας ένα τρελό όνειρο γινόντουσαν όλο και καλύτεροι. [...]

Συνέντευξη στον Γιώργο Κιούση, presspublica.gr

[...] Πώς ξεκίνησε η ιδέα της συγγραφής του βιβλίου Παπούτσια με φτερά;

Οι άνθρωποι που ζούνε χρόνια μαζί δημιουργούν τους δικούς τους κώδικες. Κάτι που λέμε εμείς μπορεί σε κάποιον ξένο να φαίνεται αδιάφορο. Στο δικό μας σπίτι όλοι ξέρουμε τι

Μιλώντας για τα βιβλία...

εννοεί ο Θάνος όταν μας λέει «τότε που ο ψαράς θα γράφει ποιήματα και ο ποιητής θα ψαρεύει». Ξέρουμε ότι μιλάει για εκείνη την ιδανική κοινωνία, τη μαρξιστική ουτοπία. Σε μία από τις χιλιοστές φορές που το συζητούσαμε με τα παιδιά μου, γεννήθηκε στο μυαλό μου ο Άρης και έφερε στη συνέχεια στη Ρόζα «παπούτσια με φτερά». Αυτός ο μπαμπάς της Ρόζας, που είναι ψαράς στα φανερά και ποιητής στα κρυφά, είναι ένας άνθρωπος που στα δύσκολα των καιρών ονειρεύεται έναν κόσμο δίκαιο. Είναι ένας ήσυχος ονειροπόλος άνθρωπος που πιστεύει ότι όλα μπορούν να γίνουν καλύτερα.

[...] Η ιστορία σας είναι γεμάτη από αγάπη για τον άνθρωπο, τον πληγωμένο, τον αδύναμο, τον άστεγο, τον κατατρεγμένο, για όλους εκείνους που βρίσκονται στο έλεος των άλλων. Αντανακλάται η καθημερινότητα που ζούμε στις φανταστικές ιστορίες που γράφει ο συγγραφέας;

Κάθε ιστορία γεννιέται μέσα σε μια καθημερινότητα που κουβαλάει όλη τη δραματική συγκυρία της εποχής. Δε γίνεται να το ξεχάσεις αυτό. Ακόμα κι αν γράφεις ένα παραμύθι για πολύ μικρά παιδιά. Στα *Παπούτσια με φτερά* αλλά και στο *Είχε απ' όλα κι είχε πολλά* το παραμύθι που κάναμε με την Έφη Λαδά. Άλλωστε ο βασικός στόχος της λογοτεχνίας για παιδιά είναι να τα βοηθήσει να μεγαλώσουν. Να μεγαλώσουν και να ζήσουν σ' αυτό τον κόσμο και όχι σε κάποιον ροζ, ζαχαρένιο κόσμο, που άλλωστε ποτέ δεν υπήρχε. Αλλά νομίζω ότι στη σημερινή συγκυρία γίνεται όλο και πιο απαραίτητο να υποψιάσουμε τα παιδιά γι' αυτό που θα βρουν μεγαλώνοντας.

[...] Ένα άλλο στοιχείο που διέκρινε, διαβάζοντας το βιβλίο σας, είναι ο σεβασμός στα ζώα, στα φυτά και στη φύση εν γένει. Σε ένα περιβάλλον δίχως πράσινο και όπου τα ζώα τριγυρνούν αδέσποτα χωρίς καμία φροντίδα, πόσο εφικτός είναι αυτός ο σεβασμός;

Στην ιδανική κοινωνία θα υπάρχει σεβασμός για το περιβάλλον και αξιοπρέπεια για όλους. Η απόσταση όμως απ' αυτή την κοινωνία ως τις εικόνες με ζώα που ζουν σε βαρέλια χειμώνα καλοκαίρι και ως την ασταμάτητη καταστροφή του περιβάλλοντος είναι, νομίζω, μεγάλη. Πρέπει κάτι να γίνει. Όλοι πρέπει να νιώσουμε υπεύθυνοι και να κάνουμε ό,τι μπορούμε. [...]

Συνέντευξη στον Ελπιδοφόρο Ιντζέμπελη, diastixo.gr

[...] Στη ζωή της ηρωίδας, όπως και όλων των ανθρώπων, υπάρχει το φως και το σκοτάδι, το μισογεμάτο ποτήρι και το μισοάδειο... Σε ποια μεριά επιλέγει να σταθεί η Ρόζα;

Λέω στα παιδιά που συναντώ στα σχολεία ότι μοιάζουν με τον λύκο της Κοκκινোসκουφίτσας όταν λέει ότι έχει δυο μεγάλα μάτια για να βλέπει καλύτερα και δυο μεγάλα αυτιά για να ακούει καλύτερα. Έτσι είναι όλα τα παιδιά. Προσπαθούν να διαβάσουν και να καταλάβουν τον κόσμο. Πολλές φορές τον ερμηνεύουν μέσα απ' όσα ζούνε κι άλλες φορές προσπαθούν να τον κατανοήσουν δημιουργώντας έναν άλλον παράλληλο κόσμο. Αυτό κάνει η Ρόζα στα «Παπούτσια με φτερά».

[...] Τα βιβλία σας θα έλεγε κανείς ότι δανείζονται κάτι από τον μεταφυσικό κόσμο.

Πιστεύω αυτό που λένε τα παραμύθια. Τα παραμύθια δε λένε ότι υπάρχει το ελιξίριο της αιώνιας ζωής αλλά ότι, αν βρεις αυτό που ψάχνεις, θα φτάσεις στο «ζήσαμε εμείς καλά κι αυτοί καλύτερα». Από τότε που ήμουνα μικρή αντιμετώπιζα τα δύσκολα με ιστορίες που σκάρωνα με τη φαντασία μου. Έτσι τιμωρούσα όσους πίστευα πως με αδικούσαν, γιάτρευα τις πληγές μου, τάιζα την καθημερινότητά μου με μεγάλες δόσεις μιας παράλληλης πραγματικότητας που ήταν όλη δική μου. Αυτό νομίζω ότι κάνουν τα παιδιά όλου του κόσμου. Γι' αυτό έχουν ανάγκη και τα παραμύθια. Είναι το φίλτρο που θα τους κάνει δυνατότερους για να αντιμετωπίσουν φοβίες, αγωνίες κι εφιάλτες, για να εξηγήσουν το κακό και να επιλέξουν το καλό. Γιατί μετά τους δράκους, τους λύκους, τις μητρίες, τα τέρατα, τις απογοητεύσεις, τις θυσίες, τις ήττες και τις οδύνες, στην τελευταία στροφή προσμένει πάντα η λύτρωση, η ωρίμανση, το «ζήσαμε καλά». [...]

Συνέντευξη στην Ελισάβετ Σταμοπούλου, in.gr

Μιλώντας για τα βιβλία...

[...] Στο επίκεντρο βρίσκεται ένα κορίτσι με κινητικά προβλήματα. Είναι και ένα μήνυμα αυτό; Πώς οι άνθρωποι με προβλήματα κίνησης μπορούν να είναι ήρωες;

Η Ρόζα, η μικρή ηρωίδα, έχει δυο σημαντικά τραύματα στη μικρή ζωή της. Εκτός από το κινητικό της πρόβλημα, μεγαλώνει χωρίς τη μαμά της. Από την αρχή προσπάθησα η κατάστασή της να μην παρουσιαστεί μελοδραματικά. Ο πατέρας της Ρόζας της μαθαίνει ότι στη μικρή καθημερινότητα χωράνε τα θαύματα ενώ η δασκάλα της πως για όλους υπάρχει ένα ζευγάρι παπούτσια με φτερά. Το μόνο που χρειάζεται είναι να θέλεις να πετάξεις. Κι αυτό ισχύει για όλους, ανεξάρτητα από τα προβλήματα που έχουν. Άλλοι έχουν προβλήματα που φαίνονται κι άλλοι αόρατους εφιάλτες που τους κρατάνε δεμένους στη γη και στο παρελθόν τους.

Είναι ευκολότερο να επικοινωνούμε ιστορίες στα παιδιά μέσα από τα ζώα;

Τα ζώα μπορούν να έχουν όλα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, να σκέφτονται, να αισθάνονται αλλά μπορούν να έχουν και υπερφυσικές δυνατότητες. Μοιάζουν με τους ανθρώπους αλλά ανήκουν και σ' έναν διαφορετικό κόσμο, έναν κόσμο που ελκύει τα παιδιά. Οι μικροί αναγνώστες αγαπούν τα ανθρωπόμορφα ζώα, ταυτίζονται μαζί τους αλλά από μια απόσταση, καθώς κατανοούν πλήρως τη σύμβαση. Από την άλλη, ένα ζώο μπορεί να απελευθερώσει τον συγγραφέα και να μιλήσει για θέματα εντελώς φανταστικά. Έτσι στα «Παπούτσια με φτερά» ο Γκαμππίτο, ο μονόφθαλμος γάτος, οδηγεί τη Ρόζα μέσα από ένα σπιριτόκουτο στην Πολιτεία του Βυθού.

Τα παιδιά έχουν μια φαντασία που δε γνωρίζει όρια. Φαντάζομαι πως αυτός είναι και ο λόγος που αγαπούν τα παραμύθια. Είναι, ωστόσο, εύκολο να γράφεις παραμύθια;

Δεν είναι πιο εύκολο από το να γράφεις ένα μυθιστόρημα, ένα διήγημα. Πολλές φορές ακούω να λένε ότι τα παιδιά είναι πιο απαιτητικό κοινό, από την άλλη ακούω ότι το να γράφεις για παιδιά είναι πιο εύκολο. Εγώ πιστεύω ότι είναι δύσκολο να πεις μια ιστορία που θα παρασύρει τους αναγνώστες, μικρούς ή μεγάλους. Μια ιστορία, ένα παραμύθι που θα το αγαπήσουν. Όταν γράφεις για παιδιά, αντιμετωπίζεις πάντα μια παγίδα. Πώς γίνεται να μιλήσεις απλά αλλά να πεις αυτά που θέλεις; Υπάρχει πάντα ο κίνδυνος της αυτολογοκρισίας και η αφελής άποψη ότι πρέπει να τα στρογγυλέψεις και να τα ζαχαρώσεις όλα. Εγώ ακριβώς αυτό είναι που προσπαθώ να αποφεύγω. Νομίζω ότι όταν μιλάμε στα παιδιά, πρέπει να τολμάμε για να τους βοηθήσουμε μέσα από τα κείμενά μας να μεγαλώσουν. Να βρούμε τον τρόπο να μιλήσουμε για την καθημερινότητα που μοιραζόμαστε όλοι, που σίγουρα δεν είναι ένας κόσμος αγγελικά φτιαγμένος. Τώρα ειδικά στα παραμύθια, που συχνά ο λόγος είναι σύντομος και συμβολικός, νομίζω ότι είναι ακόμα πιο δύσκολο. Ο λόγος στα παραμύθια συχνά γειτινάζει με την ποίηση. [...]

Συνέντευξη στην Ντέπυ Κουρέλλου, free-sunday.gr